

Datum
2019-10-31
Adress
Rönbladsgatan 1 B
Diarienummer
GRF-2019-17224

Yttrande

Till
Stadskontoret

Remiss Nulägesbild av Malmö stads insatser mot hedersproblematik STK-2019-76

Grundskolenämnden beslutar att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Grundskolenämnden ställer sig bakom att kunskap- och kompetenshöjande insatser bör erbjudas. Utbildningsinsatserna bör vara anpassade efter verksamheten, återkommande och kan delvis vara webbaserade. Fördel om utbildningsinsatserna kopplas till redan pågående insatser som Processtödjarutbildningen och implementeringen av nya läroplansområdet Sex och relationer.

Grundskolenämnden ställer sig bakom att det även fortsättningsvis är Arbetsmarknads- och socialnämnden som har samordningsansvaret för det fortsatta arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck men att arbetet med utbildningsnämnderna sker i samråd med berörda nämnder och Pedagogisk Inspiration.

Yttrande

En arbetsgrupp bestående av representanter från arbetsmarknads- och socialförvaltningen, förskoleförvaltningen, grundskoleförvaltningen, Pedagogisk Inspiration, gymnasie- och vuxenförvaltningen, fritidsförvaltningen, kulturförvaltningen och stadskontoret har utifrån ärendet STK-2018-2 tagit fram förslag på hur det fortsatta arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck kan bedrivas i Malmö stad. Förslaget har sin utgångspunkt i kartläggningen som genomfördes av Örebrouniversitet 2017-2018.

Grundskolenämnden har mottagit förslag på hur det fortsatta arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck kan bedrivas i Malmö stad. Den övergripande målsättningen med remissförslagen är att ”förbättra situationen för de malmöbor som utsätts genom att arbeta förebyggande mot våld och förtryck samt att utveckla och ge adekvat stöd till de som utsätts”.

I förslaget framkommer det att verksamheterna behöver både fördjupad och grundläggande kunskap för att ha beredskap och kompetens för att kunna uppmärksamma

hedersproblematiken, främjande och förebyggande. Skolnämnderna föreslås ansvara för planering och genomförande av kunskaps- och kompetenshöjande insatser.

Grundskolenämnden ställer sig bakom att det behövs kompetenshöjande insatser till skolpersonal inom området hedersrelaterat och våld och förtryck. Viktigt utifrån att det i första hand är till skolpersonal som elever vänder sig för stöd och hjälp. PI har en pågående utbildning i normkritik "Inkludering på riktigt" som är uppskattad och har deltagare från samtliga tre skolförvaltningar, utbildningen berör även ämnet Heder. Utbildningen bygger på att utbilda processstödare som ska stödja rektor i dessa frågor. Det är viktigt att om ny kompetens ska ges att det bygger vidare på den utbildningen för att hålla en röd tråd. Grundskolenämnden anser det viktigt att utbildningen har fokus på främjande och förebyggande insatser. Kompetensutbildningen får gärna delvis vara webbaserad. Grundskolenämnden har tidigare kompetensutvecklat elevhälsopersonal i ämnet heder.

Grundskolenämnden anser att insatserna bör utgöra en del av ordinarie verksamhet. Skolverket har lagt fram ett förslag på ändringar i läroplanen är för Sex och relationer. Skolverket har dock bedömt att själva begreppet "hedersrelaterat våld och förtryck" inte bör användas i läroplanernas inledande delar. Skrivningarna i läroplanen har generellt en övergripande karaktär och begreppet "hedersrelaterat våld och förtryck" har bedömts ligga på en alltför detaljerad nivå för att passa in i läroplanens form och struktur i övrigt. I läroplanerna för de obligatoriska skolformerna, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan har Skolverket därför valt att föreslå en bredare formulering om "maktstrukturer kopplade till kön och föreställningar om heder". Myndigheten har vidare valt att skriva in formuleringar som betonar alla elevers "förutsättningar att göra medvetna och självständiga val", elevernas "förståelse för egna och andras rättigheter" samt "betydelsen av att sexualitet och relationer präglas av frivillighet och ömsesidighet".

Pedagogisk Inspiration, grundskoleförvaltningens elevhälsa tillsammans med gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningens elevhälsa har ett pågående åtagande att förbättra sex och samlevnadsundervisningen på våra skolor och ser att det skulle vara en bra fortsättning att i samband med de nya läroplansmålen kompetenshöja personalen på skolorna genom att bygga vidare på process stödjarna men även till en bredare grupp lärare. Även i arbetet med Barnkonventionen bör området tas upp.

I samverkan med Skolverkets har det framkommit att begreppet "hedersrelaterat våld och förtryck" är etablerat men omdiskuterat. Flera deltagare har betonat att en oreflektad användning av begreppet kan leda till generaliseringar eller att olika grupper ställs mot varandra på ett sätt som inte är förenligt med barnets bästa. Det är viktigt att det finns en samsyn kring begrepp och hur det används i stadens olika verksamheter.

Arbetsgruppen som lagt fram förslaget för det fortsatta arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck har gjort en genomlysning på vilka insatser som görs idag. Grundskolenämnden

anser det viktigt att det framöver finns en transparens och samsyn kring vilka som arbetar främjande, förebyggande och åtgärdande för att inte dubbelarbeta.

Det är även viktigt att synliggöra förväntningar och roller på de olika aktörerna både i kompetens-utveckling, stödinsatser och i det vardagliga arbetet. Någon form av förvaltningsövergripandegrupp kan behövas initialt för att skapa samsyn samt nyttja befintlig kompetens i staden.

Grundskolenämnden ställer sig bakom att det även fortsättningsvis är Arbetsmarknads- och socialnämnden som har samordningsansvaret för det fortsatta arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck men att arbetet med utbildningsnämnderna sker i samråd med berörda nämnder och Pedagogisk Inspiration.

Ordförande

.....
Sara Wettergren
.....

Direktör

.....
Anders Malmquist
.....

SD anmäler reservation och avser inkomma med en skriftlig reservation.

M+C anmäler reservation och avser inkomma med en skriftlig reservation.

MP avser inkomma med ett särskilt yttrande.

V avser inkomma med ett särskilt yttrande.